

Česká školní inspekce Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-53/23-U

Název	Střední škola stavební a strojní, Teplice, příspěvková organizace
Sídlo	Fráni Šrámka 1350/1, Trnovany, 415 01 Teplice
E-mail	sekretariat@sssstp.cz
IČO	00497088
Identifikátor	600011283
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Aleš Frýdl, MBA
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Fráni Šrámka 1350/1, Trnovany, Teplice; Na Příkopě 77, Vrchoslav, Krupka
Inspekční činnost na místě	17. 1. 2023 – 20. 1. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle příslušných školních vzdělávacích programů, se zaměřením na úspěšnost žáků ve společné části maturitní zkoušky. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro střední vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Střední škola stavební a strojní, Teplice, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, domova mládeže, školní jídelny a školní jídelny – výdejny.

Ve školním roce 2022/2023 vzdělává střední škola žáky v denní formě v 16 oborech vzdělání, z nichž 15 poskytuje střední vzdělání s vyučním listem. K 30. 9. 2022 vykázala škola v těchto oborech 563 žáků. Inspekční činnost byla zaměřena na obor poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou 26-41-M/01 Elektrotechnika, v němž se k termínu inspekční činnosti vzdělávalo 63 žáků ve čtyřech třídách. Od poslední inspekční činnosti v roce 2020 došlo k výraznému snížení počtu žáků v maturitních oborech (cca o 42 %) způsobenému ukončením náboru žáků a poskytování vzdělávání v nástavbovém oboru vzdělání 64-41-L/51 Podnikání v denní a dálkové formě vzdělávání.

K termínu inspekční činnosti škola evidovala v oboru vzdělání Elektrotechnika 12 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hodnocení podmínek vzdělávání

V návaznosti na předchozí inspekční činnost v roce 2020 a doporučení formulovaná Českou školní inspekcí (dále „ČŠI“) přijal ředitel školy řadu opatření, která mají potenciál přispívat ke zlepšování výsledků vzdělávání. Hlavním prostředkem pro dosažení stanovených cílů (zvýšení efektivity poskytovaného vzdělávání u maturitního oboru a úspěšnosti žáků při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou) je efektivní kontrolní činnost, kterou ředitel školy částečně delegoval na svého zástupce pro odloučené pracoviště Krupka. Nově nastavené kontrolní mechanismy jsou účinné. Nedostatky zjištěné při předchozí inspekční činnosti byly odstraněny. Metodické vedení pedagogů přispívá ke zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání v předmětech společné části maturitní zkoušky.

Významnou platformou pro realizaci uvedených opatření jsou předmětové komise, které od poslední inspekční činnosti zaznamenaly ve svém působení kvalitativní posun. Pedagogové vyučující předměty společné části maturitní zkoušky v rámci těchto metodických orgánů aktivně spolupracují, sdílejí své pedagogické zkušenosti, předávají si poznatky z absolvovaných vzdělávacích akcí. Důležitou součástí jejich činnosti je vyhodnocování výsledků vzdělávání a přijímání vhodných opatření k jejich zlepšení.

Novým prostředkem profesního rozvoje pedagogů se staly vzájemné hospitace. Pro efektivní plánování dalšího vzdělávání pedagogů v souladu s jejich zájmy a potřebami školy bylo zavedeno sebehodnocení a následné motivační a hodnoticí pohovory. Většina učitelů společné části maturitní zkoušky se v hodnoceném období zúčastnila vzdělávání zaměřeného na metodické aspekty výuky (motivace žáků, kooperativní metody, formativní hodnocení aj.), což se pozitivně projevilo v hospitovaných hodinách v průběhu inspekční činnosti.

V oblasti materiálního vybavení došlo od poslední inspekční činnosti ke zlepšení podmínek pro výuku českého jazyka a literatury. Škola rozšířila školní knižní fond o vhodnou beletrie, jejíž využití ve výuce podporuje efektivní přípravu žáků k maturitní zkoušce. Výuka anglického jazyka je podpořena účelným využíváním digitálních technologií a výukových materiálů.

I přes výše zmíněné kvalitativní změny v podmírkách vzdělávání se škole od poslední inspekční činnosti podařilo zlepšit výsledky žáků při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou jen částečně. Jedním z faktorů, které mají vliv na úspěšnost žáků v průběhu vzdělávání a při jeho ukončování maturitní zkouškou, je oblast přijímacího řízení, v němž

nedošlo pro žáky přijímané ke studiu do maturitního oboru od poslední inspekční činnosti k zásadním změnám. Ředitel školy stanovil pro 1. kolo přijímacího řízení hranici pro úspěšné zvládnutí jednotné přijímací zkoušky (15 % z matematiky, 20 % z českého jazyka) a podmínu hodnocení v předmětu matematika v předchozím vzdělávání (nejhůře stupeň dobrý), v dalších kolech však hranice úspěšnosti stanovena nebyla a uchazeči (i neúspěšní z 1. kola přijímacího řízení) byli přijati až do naplnění kapacity třídy. Tento postup sice vychází vstříc poptávce spolupracujících firem po absolventech oboru Elektrotechnika, z hlediska budoucí studijní úspěšnosti takto přijatých žáků je však vysoce rizikový, neboť škola nebyla schopna prostřednictvím doposud uplatňovaných opatření žáky s nižšími studijními předpoklady připravit na úspěšné zvládnutí maturitní zkoušky.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledovaných hodinách předmětů společné části maturitní zkoušky panovala vstřícná pracovní atmosféra, žáci bez obav vyjadřovali svůj názor, navrhovali řešení zadaných úkolů. Hospitovaná výuka byla dobře připravená jak po stránce odborné, tak metodické. Uplatňované formy a metody práce přispívaly k naplnění stanovených vzdělávacích cílů a podporovaly aktivní zapojení žáků do vzdělávacího procesu. Při skupinové práci, jejíž zadání bylo v některých hodinách diferencované, žáci využívali a rozvíjeli spolupráci. Během samostatné práce jim pedagogové poskytovali účinnou podporu a dostatek času na řešení úkolů.

V hodinách českého jazyka a literatury žáci pracovali s uměleckými texty, byli vedeni k jejich analýze i vyjadřování vlastního čtenářského zážitku. Účelně byla zařazována práce s informačními zdroji, některé učební úlohy vhodně rozvíjely kreativitu žáků. Žákům s odlišným mateřským jazykem byla poskytována účinná podpora při plnění úkolů. Závěry hodin byly většinou efektivně využity pro shrnutí probíraného učiva a zpětnou vazbu k práci ve skupinách.

K rozvoji komunikačních dovedností žáků v hodinách anglického jazyka přispívála bezprostřední komunikace žáků mezi sebou i s učitelem, a to téměř výhradně v cizím jazyce. Hodiny ve vyšších ročnících byly založeny na převládající aktivitě žáků, kteří s případnou podporou pedagoga realizovali vzdělávací aktivity pro své spolužáky. Vhodně byly využívány digitální technologie a vzdělávací materiály. Pedagog systematicky vytvářel prostor pro vzájemnou zpětnou vazbu a sebehodnocení.

V hodinách matematiky učitelky využívaly především společnou práci vhodně doplňovano u samostatnou nebo skupinovou prací. V některých hodinách účelně využily práci s chybou a prvky vzájemného učení. Diferenciace plněných úkolů byla zaznamenána především ve čtvrtém ročníku. Žáci, kteří se přihlásili k maturitní zkoušce z matematiky, se věnovali pod vedením učitelky příkladům z didaktických testů. Ostatní žáci ve skupinách řešili úlohy propojující matematiku s běžným životem. Vyhodnocení naplnění vzdělávacích cílů v závěru vyučovacích hodin bylo spíše formální, bez využití formativní zpětné vazby.

Přestože pedagogové využívají vzdělávací strategie směřující k rozvoji znalostí a dovedností žáků potřebných pro úspěšné zvládnutí maturitní zkoušky, dosahované vzdělávací výsledky tomu neodpovídají. Individuální podpora poskytovaná žákům s horšími studijními předpoklady není dostatečně účinná.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Podklady pro hodnocení individuálních a skupinových výsledků vzdělávání získává škola běžnými interními evaluačními nástroji, k nimž vedle čtvrtletních písemných prací patří rovněž vstupní a kontrolní (srovnávací) písemné práce z českého a anglického jazyka a matematiky v 1. ročníku a nově také výstupní písemné práce ve 4. ročníku. Jejich vyhodnocení a analýzu včetně přijetí vhodných opatření ke zlepšení provádějí příslušné předmětové komise. Vzdělávací výsledky jsou rovněž projednávány na pravidelných jednáních pedagogické rady. Podporu žáků ohrožených školním neprospěchem a pomoc přispívající ke snížení rozdílů ve znalostech žáků poskytuje škola prostřednictvím doučování a individuálních konzultací.

Od poslední inspekční činnosti v roce 2020, která byla zaměřena na vysokou neúspěšnost žáků ve společné části maturitní zkoušky, došlo ke změně ve skladbě oborů, v nichž žáci konali maturitní zkoušku. Zatímco do roku 2019 ukončovali vzdělávání maturitní zkouškou pouze žáci oboru Podnikání v denní i dálkové formě vzdělávání, v letech 2020 až 2022 konali maturitní zkoušku vedle žáků tohoto oboru (v r. 2020 a 2021 v denní formě vzdělávání, v r. 2022 v dálkové formě vzdělávání) rovněž žáci oboru Elektrotechnika, který byl do vzdělávací nabídky školy nově zařazen od školního roku 2016/2017.

Z analýzy výsledků žáků při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou v oboru Podnikání vyplývá, že oproti období 2017 až 2019, kdy se tzv. hrubá neúspěšnost, tj. podíl žáků, kteří nekonali zkoušku nebo neuspěli, z celkového počtu přihlášených, pohybovala mezi 67 % a 74 %, došlo k jejímu výraznému snížení (v roce 2020 činila 22 %, v roce 2022 11 %). Výrazně horšího výsledku, a to i ve srovnání s republikovým průměrem v dané skupině oborů, dosáhli žáci tohoto oboru v roce 2021, kdy jejich hrubá neúspěšnost činila 75 %. Na slabých výsledcích se v tomto roce podílely všechny předměty společné části maturitní zkoušky (v českém jazyce neuspělo 6 žáků z 11, v cizím jazyce neuspělo 5 žáků z 8 a v matematice neuspěli dva žáci ze tří konajících).

Vzhledem k faktu, že škola v souladu s doporučením ČŠI při minulé inspekční činnosti ukončila od 1. 9. 2020 nábor žáků do oboru Podnikání (obor vzdělání byl v denní i dálkové formě vzdělávání označen v rejstříku škol a školských zařízení jako dobíhající) a vzdělávání v tomto oboru již neposkytuje, jsou pro hodnocení kvality poskytovaného vzdělávání a efektivitu realizované podpory relevantní výsledky žáků oboru Elektrotechnika. Jejich výsledky ve společné části maturitní zkoušky byly v letech 2020 až 2022 výrazně pod republikovým průměrem v dané skupině oborů, a to zejména v roce 2020 a 2022, kdy hrubá neúspěšnost žáků tohoto oboru dosáhla 57 %, resp. 41 %. Na těchto neuspokojivých výsledcích se podílejí především výsledky žáků v předmětech český jazyk a matematika.

Jedním z rizik z hlediska efektivity poskytovaného vzdělávání identifikovaných při minulé inspekční činnosti byl vysoký podíl žáků, kteří nastoupí do prvního ročníku, ale studium ve standardní době neukončí (předčasně odcházejí ze školy, popř. opakují ročník). Oproti maturitnímu ročníku 2019, kdy tento podíl dosahoval 92 %, se v maturitním ročníku 2022 tento podíl snížil na 69 %, resp. 63 % u oboru Elektrotechnika. Částečně toto číslo odráží i skutečnost, že škola využívá svou prostupnou oborovou strukturu a žákům, kteří v průběhu studia dlouhodobě selhávají, nabízí možnost přestoupit na učební obor Elektrikář.

Jedním z faktorů, který má negativní dopad na vzdělávací výsledky žáků, je vysoká absence. Neuspokojivé vzdělávací výsledky žáků oboru Elektrotechnika, zejména vysoký podíl žáků, kteří úspěšně neukončili poslední ročník a nemohli konat maturitní zkoušku, přímo souvisí s vysokou absencí (ve školním roce 2021/2022 činila průměrná absence žáka 4. ročníku 258 hodin). Snižování absencí vnímá vedení školy jako svou prioritu, a proto klade důraz

na důsledný přístup třídních učitelů k omlouvání nepřítomnosti žáků ve výuce a pravidelně na úrovni vedení vyhodnocuje míru absence u jednotlivých žáků, v případě vysoké neomluvené absence přistupuje k sankcím podle školního řádu a školského zákona (podmíněné vyloučení a vyloučení ze školy).

Pro úspěšnou implementaci opatření vedoucích ke zlepšení výsledků žáků při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou chybí systematická analýza souvisejících faktorů, které tyto výsledky ovlivňují, např. výše tzv. hrubé neúspěšnosti a její vývoj, úspěšnost žáků přijatých h v dalších kolech přijímacího řízení a do vyššího ročníku nebo podíl žáků, kteří předčasně ukončili vzdělávání.

Závěry

Vývoj školy

V návaznosti na inspekční činnost v roce 2020 příjal ředitel školy řadu opatření s cílem zlepšit výsledky žáků v průběhu vzdělávání a při jeho ukončování maturitní zkouškou (systematické vyhodnocování výsledků vzdělávání s využitím vlastních evaluačních nástrojů, zefektivnění činnosti předmětových komisí, podpora dalšího vzdělávání pedagogů, účinná kontrolní činnost). Škola ukončila vzdělávání v oboru Podnikání v denní a dálkové formě vzdělávání. Promyšlenou propagací oboru vzdělávání Elektrotechnika se škole daří navýšovat počty žáků tohoto oboru. Rozšířením školního knižního fondu o vhodnou beletrie se zlepšily materiální podmínky pro vzdělávání žáků v předmětu český jazyk a literatura. Navzdory částečnému snížení hrubé neúspěšnosti žáků školy při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou jsou výsledky nadále neuspokojivé a pohybují se pod republikovým průměrem v dané skupině oborů.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

Žáci oboru Elektrotechnika dosahovali při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou v letech 2020 až 2022 podprůměrných výsledků vzhledem k republikovému průměru v dané skupině oborů.

Vysoká absence žáků negativně ovlivňuje jejich vzdělávací výsledky a přispívá k jejich neúspěšnosti při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou.

Minimální hranice úspěšnosti stanovená pro přijímací řízení je formální, škola přijímá v dalších kolech přijímacího řízení všechny uchazeče, což nevytváří vhodné podmínky pro jejich úspěšnost v průběhu vzdělávání a jeho ukončování maturitní zkouškou.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

Podat návrh na výmaz oboru Elektrotechnika z rejstříku škol a školských zařízení, pokud i nadále bude přetrvávat vysoká neúspěšnost žáků oboru ve společné části maturitní zkoušky.

Důsledným uplatňováním přijatých opatření pokračovat ve zlepšování výsledků při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou.

Realizovat účinný systém individuální podpory žáků s nedostatečnými studijními předpoklady. Hospitační činností ověřovat účinnost podpory těmto žákům.

Individualizovat opatření pro řešení vysoké absense.

Systematicky analyzovat další oblasti výsledků vzdělávání (sledovat vývoj hrubé neúspěšnosti, úspěšnost žáků přijatých v dalších kolech přijímacího řízení a do vyššího ročníku, podíl žáků, kteří předčasně ukončili vzdělávání).

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Ústeckého kraje č. j.: 59/2001 včetně dodatků
2. Jmenovací list – jmenování ředitelem školy s účinností od 17. 8. 2015 (ze dne 10. 8. 2015)
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení MŠMT (ze dne 17. 1. 2023)
4. Výkaz o střední škole (M 8) podle stavu k 30. 9. 2022
5. Školní řád vydaný s účinností od 1. 9. 2022 včetně přílohy Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků denní formy studia
6. Školní vzdělávací program oboru vzdělání 26-41-M/01 Elektrotechnika platný ve školním roce 2022/2023
7. Dlouhodobý strategický cíl (období 2021-2027)
8. Třídní knihy oboru vzdělání Elektrotechnika, školní rok 2022/2023
9. Rozvrhy tříd oboru vzdělání Elektrotechnika, školní rok 2022/2023
10. Zápis z pedagogických rad a předmětových komisí předmětu společné části maturitní zkoušky, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
11. Plán výchovně vzdělávací práce na školní rok 2022/2023
12. Hospitační záznamy, záznamy z náslechů, školní rok 2021/2022 a 2022/2023
13. Dokumentace k ukončování vzdělávání maturitní zkouškou v letech 2020-2022
14. Dokumentace k přijímání ke střednímu vzdělávání pro školní rok 2022/2023
15. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
16. Personální dokumentace pedagogů vyučujících předměty společné části maturitní zkoušky včetně absolvovaných vzdělávacích akcí
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2022/2023
18. Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022 a o činnosti hospodaření za rok 2021
19. Webové stránky školy www.ssstp.cz
20. Inspekční zpráva čj. ČSIU-148/20-U (ze dne 24. 3. 2020)
21. Opatření ředitele školy k inspekční zprávě čj. ČSIU-148/20-U a protokolu o kontrole čj. ČSIU-149/20-U (ze dne 21. 4. 2020)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ivana Reihsová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Anna Kejřová, školní inspektorka

Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní
pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.